

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อนักศึกษาฝึกสอนออกฝึกสอนก็โคพบปัญหาหลายประการ ทั้งผลการวิจัยของ สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของ วิทยาลัยครูยะลา" ในปี พ.ศ. 2516 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหน้าที่รับผิดชอบ และปัญหาของครูที่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักศึกษาฝึกสอนสรุปได้ดังนี้คือ อาจารย์นิเทศก์เห็นว่า นักเรียนฝึกสอนมีปัญหาในด้านขาดกวีชีในการสอนที่ดี ไม่ชวนชวายทำสื่อการสอน มีความลำบากในการสร้างข้อทดสอบ ขาดเครื่องมือและงบประมาณในการปฏิบัติงาน เพื่อการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน¹

ในปี พ.ศ. 2520 พัทรินทร์ ลาวัญยกุศล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการ สอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาส่วนใหญ่ที่นิสิตฝึกสอนประสบในการฝึกสอนนั้น คือ การตั้งวัตถุประสงค์ ในการสอนเชิงพฤติกรรม การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การเลือก

¹ สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของ วิทยาลัยครูยะลา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 110.

วิธีการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและสภาพนักเรียน อุปกรณ์และสถานที่ในการสอน ไม่เพียงพอ และปัญหาในการเก็บรักษาอุปกรณ์.

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง คือ อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการให้คำแนะนำแก่นิสิตได้เพียงพอ อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงขาดการประสานงานกันในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกสอนของนิสิต¹

ในปี พ.ศ. 2521 ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนตามสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

วัฒนา ชัยพงษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอน วิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นิสิตฝึกสอนประสบในการฝึกสอนนั้น คือ ความยากลำบากในการวางแผนการสอนทั้งระยะสั้น และระยะยาว ความยากลำบากในการตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเชิงพฤติกรรม ความยากลำบากในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ไม่เห็นชอบยกพร่อง และขาดความรู้ในการแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างรวดเร็วถูกต้องทั่วถึง ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสถานที่นิสิตขาดความคิดริเริ่มในการคิดแปลงอุปกรณ์การสอน ให้เหมาะสมกับกิจกรรม ขาดการนำเครื่องมือทางโสตทัศนูปกรณ์มาช่วยสอน สถานที่ในการสอนไม่เพียงพอปัญหาเกี่ยวกับการปกครองชั้นเรียน นิสิตสอนจำชื่อนักเรียนได้ไม่ครบทุกคน และจำนวนนักเรียนมากเกินไปจนกว่าที่จะดูแลรับผิดชอบได้ทั่วถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์นิเทศก์และ

¹พัชรินทร์ ลาวณียกุล "ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า ง.

อาจารย์ที่เลี้ยงคืออาจารย์นี้เทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยงมีงานที่ต้องรับผิดชอบมากทำให้ไม่มีเวลาในการให้คำแนะนำแก่นิสิตฝึกสอนอย่างเพียงพอ นอกจากนี้แล้วอาจารย์นี้-เทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยงยังขาดประสบการณ์ในการนี้เทศ การฝึกสอนของนิสิตและขาดการประสานงานกันอีกด้วย¹

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ ไต่ถามการวิจัยเรื่อง " ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในภาคตะวันตก" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครู ในภาคตะวันตกเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การวัดผล และการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมนักศึกษาออกฝึกสอนของวิทยาลัยครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนการเรียนการสอนนักศึกษาฝึกสอนพบปัญหาที่สำคัญในเรื่องการสร้างเครื่องมือในการวัดผล และความรู้ในด้านการจัดกิจกรรมและวิธีสอนแบบต่าง ๆ ด้านการดำเนินการสอน นักศึกษาฝึกสอนพบปัญหาสำคัญในเรื่องการจัดกิจกรรมและวิธีสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด การเสนอปัญหาให้นักเรียนรวมอภิปราย และการส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษาฝึกสอนพบปัญหาที่สำคัญในเรื่อง การประเมินผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และการใช้วิธีการ และเครื่องมือในการวัดผล²

¹ วัฒนา รัชพงษ์, "ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า บทคัดย่อ.

² สมศักดิ์ ปริบูรณ์, "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันตก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า บทคัดย่อ.

แอนน์ ฟินิจ์ ค้า ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูเกี่ยวกับทักษะการสอนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาแล้ว ในปีการศึกษา 2521 ของวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี เกี่ยวกับทักษะการสอนที่เป็นปัญหาและมีความสำคัญในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการสอนที่มีปัญหาเป็นอันดับหนึ่ง คือทักษะการกระตุ้นให้คิด อันดับสองคือ ทักษะการอธิบายและยกตัวอย่าง อันดับสาม คือทักษะการใช้สื่อการสอน ส่วนทักษะการสอนที่นักศึกษาเห็นว่ามีค่ามากที่สุดมาอันดับหนึ่ง คือทักษะการสรุปทบทเรียน อันดับสอง คือ ทักษะการกระตุ้นให้คิด อันดับสาม คือ ทักษะการสร้างความสนใจ¹

โกเมน ชีรนร เศรษฐ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูในภาคเหนือของประเทศไทย" โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคที่อาจารย์นิเทศก์ประสบคือ ครูพี่เลี้ยงขาดความเอาใจใส่ในการนิเทศ นักเรียนฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์มีเวลาแนะนำนักเรียนฝึกสอนไม่พอ เพราะมีงานอื่นมาก การประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยงไม่ดีพอ วิทยาลัยครูขาดงบประมาณในการนิเทศการสอน
2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยง คือ นักเรียนฝึกสอนมักตามใจเด็ก เพราะต้องการให้เด็กรักปกครองชั้นไม่ใคร่ได้ มักปกปิดไม่ให้ครูพี่เลี้ยง

¹ แอนน์ ฟินิจ์ ค้า "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูเกี่ยวกับทักษะการสอน ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า ง.

ทราบ ปัญหาที่เกิดขึ้นและปฏิบัติงานฝึกสอน ชาคกวิธีในการสอน สร้างข้อทดสอบที่ดีไม่เป็น และครูพี่เลี้ยงมีความวิตกว่าการประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยงยังไม่ดีพอ

3. ปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาฝึกสอนคือ ครูพี่เลี้ยงมักปล่อยให้สอนตามลำพัง ไม่สามารถนำวิธีการสอนที่เรียนจากวิทยาลัยไปใช้สอนได้ เพราะขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ชาคกวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนา¹

นอกจากนี้ ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่" ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นักศึกษาฝึกสอนประสบคือ การวางแผนการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และยังประสบปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนไม่เพียงพอ โรงเรียนขาดแคลนหนังสือและคู่มือสำหรับการเรียนการสอนรวมทั้งนักเรียนไม่เก่งชุดพลศึกษา ในชั่วโมงพลศึกษา สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น กับอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง คืออาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงมีงานต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาว่างในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ และไม่มีการประสานงานเกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้ทางพลศึกษา และไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนนโยบาย การฝึกสอน และวัตถุประสงค์ของการฝึกสอนของวิทยาลัย อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอนต้องการให้เพิ่มระยะเวลาการฝึกสอนให้มากขึ้นกว่าเดิม²

¹โกเมน ชีรนร เศรษฐ์, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูในภาคเหนือของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า ง-จ.

²ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่, "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), บทคัดย่อ.

ในปี พ.ศ. 2522 จินตนา สุนทรวิภาต ใ้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหา การฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับปริญญาตรี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับปริญญาตรี ปัญหาของอาจารย์ นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง ในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาฝึกสอน และหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผลของการวิจัย

1. ปัญหาของนักศึกษาฝึกสอน ได้แก่ การขาดทักษะในการใช้ภาษาการ เขียนวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม การตั้งคำถาม ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา การ เลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน การปรับเนื้อหาวิชาให้ ตรงกับความต่องการและความสามารถของผู้เรียน การอธิบาย และทักษะในการเร้า ให้เกิดความสนใจ นอกจากนี้แล้ว นักศึกษาฝึกสอน ยังมีปัญหาในด้านการควบคุมอา รมณ์ การปกครองชั้นเรียน และมีปัญหาในด้านมนุษยสัมพันธ์

2. ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ ได้แก่ มีงานในหน้าที่รับผิดชอบมากเกินไป มีจำนวนนักศึกษาฝึกสอนในความดูแลรับผิดชอบมาก และมีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการ นิเทศการสอน

3. ปัญหาของอาจารย์พี่เลี้ยง ได้แก่ มีประสบการณ์ในการนิเทศ การ สอนน้อยมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ ไม่เพียงพอ และมีปัญหาเกี่ยว กับ การให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอน¹

¹จินตนา สุนทรวิภาต, "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูระดับ ปริญญาตรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า จ.

การฝึกสอนนั้นนักศึกษาฝึกสอนจะต้องปฏิบัติงานร่วมกับ อาจารย์พี่เลี้ยง และ อาจารย์นิเทศก์ ดังนั้นความคิดเห็นหรือบทบาทของบุคคลทั้งสองจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษาฝึกสอนมาก ดังเช่น สุขุมลย์ ชูวิวัฒน์วานิชย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศ นักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" ในปี พ.ศ. 2514 ผลการวิจัยปรากฏว่า จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยเฉลี่ยเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสอน การวัดผล การจัดชั้นเรียน และการปกครองชั้นเรียน บุคลิกภาพ ความเจริญงอกงามทางอาชีพ ความมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ของอาจารย์พี่เลี้ยง ส่วนใหญ่สอดคล้องกัน แต่ความเห็นของนักศึกษาฝึกสอนค่อนข้างเห็นความสามารถของตนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และจากการศึกษาครั้งนี้ขอเสนอแนะว่า สถาบันฝึกหัดครูควรพิจารณาเลือกเฟ้นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์นิเทศก์ และจัดให้ไปนิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกสอนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้อาจารย์นิเทศก์ควรได้มีกัวางแผนงานอย่างดีเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน และควรให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาฝึกสอน¹

ในปี พ.ศ. 2516 สมพร สาริกบุตร ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาอาจารย์พี่เลี้ยงในการนิเทศการสอน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง" ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยงดี อาจารย์พี่เลี้ยงประสบปัญหาสำคัญด้านการแนะนำ ให้นักเรียนยอมรับนักเรียนฝึกสอนในฐานะครู ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะติดตามการสอน และต้องการให้

003898

¹ สุขุมลย์ ชูวิวัฒน์วานิชย์, "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย วิทยาลัยครูสุโขทัย, 2514), หน้า บทคัดย่อ .

วิทยาลัยครูจัดทำหนังสือคู่มือนิเทศการสอน ช่วยเหลือค่านอุปกรณการสอน และหนังสือ
อ่านประกอบการสอน¹

ในปี พ.ศ. 2520 บำรุง สิมพลีวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา
ปัญหาของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนจากวิทยาลัยครูนครสวรรค์"
ผลการวิจัยพบว่า

1. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นครูที่เลี้ยง 1-3 ปี ปัญหาที่มีมากที่สุด
คือค่านการสอน รองลงมาคือ การวัดผล และการประเมินผล การจัดกิจกรรม
และการใช้อุปกรณ์การสอนและการปกครองชั้นเรียน

2. ในการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยงทำหน้าที่มากกว่า 3 ปี ปัญหาที่มีมากที่สุด
ค่านการวัดผล และการประเมินผลรองลงมาคือ ค่านการสอน การจัดกิจกรรม และ
การใช้อุปกรณ์การสอน ค่านมนุษยสัมพันธ์ และการปกครองชั้นเรียน²

¹ สมพร สาริกบุตร, "ปัญหาอาจารย์ที่เลี้ยงในการนิเทศการสอนวิชาสังคม
ศึกษาของนักเรียนครูระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516,
หน้า บทคัดย่อ.

² บำรุง สิมพลีวงศ์, "การศึกษาปัญหาของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานรวม
กับนักศึกษาฝึกสอน จากวิทยาลัยครูนครสวรรค์" (ปริญญาโทนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520).

เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ชินบุญญาภาพ¹ เกลียวพันธ์ ขจร-
 ฌคุงกิติ² วิวัฒน์ ใจเที่ยง³ สมัย ชื่นสุข⁴ และ บรรจบ วงศ์ยัง⁵ ได้ทำการ
 วิจัยเรื่องบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคใต้ ส่วนกลาง ภาคตะวันออก
 เชียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือของประเทศไทย ตามลำดับ โดยใช้แบบสอบถาม
 เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยซึ่งคล้ายคลึงกัน สรุปได้ดังนี้คือ

¹ชิน บุญญาภาพ, "บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคใต้ของ
 ประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษ แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

²เกลียวพันธ์ ขจรฌคุงกิติ, "บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู
 ส่วนกลางของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษ แผนกวิชาบริหารการศึกษ
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

³วิวัฒน์ ใจเที่ยง, "บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออก
 เชียงเหนือของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษ แผนกวิชาบริหาร-
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

⁴สมัย ชื่นสุข, "บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ในวิทยาลัยครูภาคกลางของ
 ประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษ แผนกวิชาบริหารการศึกษ บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

⁵บรรจบ วงศ์ยัง, "บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ-
 ของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษ แผนกวิชาบริหารการศึกษ
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

อาจารย์นิเทศก์ควรผ่านการอบรมทางวิชาการนิเทศการฝึกสอน และควรสอนในวิทยาลัยครูอย่างน้อย 3 ปี ก่อนออกทำการนิเทศ และควรมีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนประถมศึกษามาก่อน อาจารย์นิเทศก์ควรสังเกตการสอนของนักศึกษาฝึกสอน 3-5 ครั้ง ในแต่ละภาคการฝึกสอนและควรร่วมปรึกษาหารือกับครูใหญ่ และอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อแก้ปัญหาของนักศึกษาฝึกสอน หรืออาจจะจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการด้านการฝึกสอนระหว่างอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งก็จะมีผลดีมาก นอกจากนี้ ควรจัดให้มีศูนย์วัสดุอุปกรณ์การสอนขึ้นในวิทยาลัยครู และควรจัดยานพาหนะให้เพียงพอ และสะดวกแก่การนิเทศ

เดียนา จอร์แดน (Diana Jordan) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์การยอมรับบทบาทครูประถมศึกษาของนักศึกษาฝึกสอน" ใน ค.ศ. 1970 ผลของการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักศึกษาฝึกสอน สาขาประถมศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยเวย์น สเตท (Wayne State) มลรัฐมิชิแกน ได้ประสบขณะรับบทบาทเป็นครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา ก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่เขาเป็นอันมาก และนอกจากนี้ ยังมีข้อขัดแย้งเกี่ยวกับภาคทฤษฎีที่เรียนมากับภาคปฏิบัติ ในขณะที่ทำการฝึกสอนอีกด้วย เดียนา จอร์แดน ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การเตรียมตัวอย่างดีก่อนทำการสอนจะช่วยให้นักศึกษาลดความกังวลในการสอน และจะมีสุขภาพจิตดีขึ้น¹ ซึ่งข้อเสนอแนะนี้ตรงกับความคิดเห็นของเจรัลด์ ชาลส์ มาร์ติน (Gerald Chasles Martin) ผู้มีความเห็นว่านักศึกษาครูที่เตรียมตัวให้พร้อมก่อนฝึกสอน แม้จะคงสอนเด็กอ่อนก็จะมีปัญหา

¹Diana Jordan, "Analysis of Student Teachers' Perceptions of the Role of an Elementary Classroom Teacher", Dissertation Abstracts 31 (October 1970) : 729- A.

เพราะการได้เตรียมตัวให้พร้อมก่อนฝึกสอน จะส่งผลช่วยในด้านการปรับตัว และช่วย
ให้การสอนมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญกว่าผู้ที่ไม่ได้เตรียมตัว¹

ปี ค.ศ. 1970 กาลเวิร์ท (Calvert) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"The Role of the Cooperating Teacher as Perceived by Student Teachers, Cooperating Teachers, and College Supervisors in Selected Teacher Training Institutions of Alabama" ผลการวิจัยพบว่า

1. ควรจัดให้มีการประชุมพิเศษเรื่อง โครงการฝึกสอน เพื่อให้อาจารย์ที่
เลี้ยงได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน จะได้ทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น
2. อาจารย์ที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอน จะแก้ปัญหาได้ตรง และถูกต้องกว่า
อาจารย์นิเทศก์ เพราะมีประสบการณ์ตรงมากกว่า
3. อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยงทำงานไม่ประสานงานกันเท่าที่
ควร
4. นิสิตฝึกสอนมีความสำคัญต่ออาจารย์นิเทศก์ว่าเป็นผู้มีความสามารถ มี
อิทธิพล มีอำนาจมากกว่าอาจารย์ที่เลี้ยง
5. อาจารย์นิเทศก์ควรให้ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนิสิตมากกว่านี้ พร้อม
เพิ่มอัตราส่วนอาจารย์นิเทศก์กับนิสิตฝึกสอนให้มากขึ้น²

¹Gerald Charles Martin, "A Study of the Adequacy of Professional Preparation and Teaching Disadvantaged Children as Perceived by Selected Elementary Teacher," Dissertation Abstracts 27 (June 1967) : 690-A.

²Gaston Evon Calvert, "The Role of the Cooperating Teacher and College Supervisory in Selected Teacher Training Institutions of Alabama", Dissertation Abstracts 31 (April 1971) : 5243 - 5244 A.

ปี ค.ศ. 1971 ซีส์โบรค (Cheesebrough) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลและไม่มีผล ในพฤติกรรมของอาจารย์นิเทศที่ได้รับจากนิสิตฝึกสอน และอาจารย์พี่เลี้ยงในชั้นประถมศึกษา" ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์นิเทศควรให้คำชมเชย ช่วยเหลือ สนับสนุน นิสิตฝึกสอน แสดงความเข้าใจและเห็นใจเมื่อไปนิเทศการสอน
2. การประเมินนิสิตฝึกสอนควรให้เขาได้ประเมินผลการทำงานของเขาเองบ้าง
3. นิสิตฝึกสอนมีความไม่แน่ใจในการนิเทศของอาจารย์นิเทศ
4. นิสิตฝึกสอนมีความต้องการให้อาจารย์นิเทศมีการ แนะนำในปัญหาเฉพาะ เช่น การควบคุมดูแลห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนิสิตฝึกสอน
5. ต้องการให้อาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงมีการติดต่อและประสานงานกันมากกว่านี้
6. นิสิตฝึกสอนและอาจารย์พี่เลี้ยงต้องการให้อาจารย์นิเทศไปดูการสอนบ่อย ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผลการสอน¹

ในปีเดียวกัน คอริ (Kori) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาของครูพลศึกษาหญิงในรัฐมินเนโซตา" ผลการวิจัยพบว่า

1. ขาดอุปกรณ์การสอนและเครื่องอำนวยความสะดวก การสอนวิชาพลศึกษา

¹Deen Lewis Cheesebrough, "Effective and Ineffective Behaviors of the College Supervisors as Perceived by Elementary Student Teachers and Cooperating Teachers", Dissertation Abstracts, 32 (November 1971) : 2335 A.

2. ในโครงการสอนเด็กที่มีความผิดปกติทางร่างกาย ได้ผลไม่เต็มที่ เพราะขาดอุปกรณ์การเรียน และเครื่องอำนวยความสะดวกเช่นกัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในห้องมากเกินไป จึงทำให้ครูดูแลไม่ทั่วถึง

4. ในการสอนพลศึกษาปัญหาที่มักพบบ่อยที่สุด คือ เด็กมีความสามารถไม่เท่ากัน ขาดแคลนอุปกรณ์ ในการสอนวิชาพลศึกษาด้วย

5. ครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 4 ปี มีความคิดเห็นว่าไม่มีปัญหาอะไรในการสอน และครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี เขามีความคิดเห็นว่าในการสอนพลศึกษามีปัญหามากกว่า เพราะเหตุผลที่ว่า เขามีประสบการณ์มากกว่านั่นเอง¹

โรเบิร์ต กูเรวิทซ์ (Robert Gurevitch) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมครูที่จะออกไปฝึกสอนโรงเรียนในชนบทของไทย จากการศึกษาค้นคว้า โครงการฝึกหัดครูชนบทของไทยมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขบางประการ คือ

1. การดำเนินงานตามโครงการฝึกหัดครูชนบทมีปัญหาหลายประการ อันเนื่องมาจากองค์ประกอบบางประการ เช่น นักศึกษาฝึกสอน ขาดอาจารย์นิเทศก์ เพราะการคมนาคมไม่สะดวก ยานพาหนะมีน้อย ทำให้อาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศได้น้อยครั้ง จำนวนอาจารย์นิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่มีมาก และอาจารย์บางท่านก็ไม่อยากไปนิเทศในชนบท เป็นต้น

¹Lea Jean Kori, "Instructional Problems Encountered by Women Physical Education Teachers and Their Relation to Teaching Competency as Expressed by Physical Education Majors in Minnesota", Dissertation Abstracts 31 (April 1971) : 5181 A.

2. หลักสูตรการศึกษาทุกระดับยังคงอิงกับส่วนกลาง ทำให้นำมาปรับใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นไม่ได้ก็เท่าที่ควร¹

เคลลี เฮอร์มานโนวิกและสมิท (Kelly, Hermanowic and Smith) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกหัดครูของไทย และพบว่ามีปัญหาหลายประการที่ควรได้รับการพิจารณาแก้ไข คือ

1. อาจารย์ที่สอนในสถาบันฝึกหัดครูจำนวนไม่น้อยที่มีประสบการณ์และการศึกษาอบรมยังไม่เพียงพอ
2. วิทยาลัยครูต่าง ๆ ยังมีวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่เพียงพอ
3. โปรแกรมการเรียนในหลักสูตร ไม่เอื้อที่จะให้นักศึกษาออกไปปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชำนาญได้
4. โปรแกรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับปัญหาทางการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง
5. อาจารย์และงบประมาณไม่พอที่จะรักษาคุณภาพของการสอนให้สูงขึ้นได้ เช่น ขาดอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเรียนการสอนในระดับการศึกษาชั้น ๆ เป็นต้น
6. มุ่งผลิตในค่านับปริมาณมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงการปรับปรุงมาตรฐานของคุณภาพมากนัก

¹โรเบิร์ต กูเรวิทซ์, "การเตรียมครูในชนบทของไทย", รายงานการสัมมนาเรื่องการศึกษาฝึกหัดครูในประเทศไทย (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2520), หน้า 21-28.

7. มีความซ้ำซ้อนในเรื่องอาจารย์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดทั้งวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากความไม่ประสานงาน และการแข่งขันซึ่งกันและกันระหว่างสถาบันการฝึกหัดครูต่าง ๆ¹

ในระหว่างวันที่ 8 ถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2521 กรมการฝึกหัดครูโดยการสนับสนุนขององค์การยูเนสโก ได้จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการระดับสูงขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทางการฝึกหัดครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการมาแล้ว และเพื่อให้ทางการฝึกหัดครูระดับปัญหาสำคัญ ๆ ของการฝึกหัดครูไทย

ผลของการประชุมได้พบปัญหาที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ในสถาบันการผลิตครู ยังมีศรัทธา อุดมการณ์ และเจตคติต่อการผลิตครูอยู่ในระดับต่ำรวมทั้งอาจารย์ยังมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองว่าเป็นแค่เพียงผู้บรรยายในสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

2. กระบวนการฝึกอบรมครูยังเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติทำให้ผู้จบการศึกษาฝึกหัดครูแล้ว ลงมือปฏิบัติไม่จริงจัง การปฏิบัติการสอน จึงใช้วิธีบรรยายเป็นส่วนใหญ่

3. การฝึกหัดครูยังขาดการประเมินผลที่จะนำผลมาใช้ปรับปรุงโครงการพัฒนาการฝึกหัดครูในขณะที่โครงการนั้นกำลังดำเนินอยู่ การประเมินส่วนใหญ่จัดกระทำเมื่อโครงการนั้นได้สิ้นสุดไปแล้ว จึงทำให้ผลการประเมินมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการน้อยมาก

¹ ชีระ รุณเจริญ, "แนวทางเกี่ยวกับการฝึกหัดครู" ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 1 (ม.ค.-เม.ย. 2521) : 30-31.

4. การฝึกสอนและการนิเทศ การฝึกสอนยังขาดระบบที่มีประสิทธิภาพ สูงบุคคลากรที่มีความชำนาญ และอาจารย์ในภาควิชาต่าง ๆ ยังไม่เห็นความสำคัญ ของการนิเทศ

5. ผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันการฝึกหัดครู ยังมีพื้นฐานความรู้ที่ไ้สอนและ สมรรถภาพในการสอนอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาครูมีพื้นฐานความรู้เดิม ต่ำอยู่แล้ว การคัดเลือกยังไม่มีเกณฑ์ที่แน่นอน โอกาสในการฝึกฝนที่น้อย และการ ศึกษาโดยภาคปฏิบัติยังมีน้อย จึงทำให้ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วไม่สามารถปฏิบัติการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹กรมการฝึกหัดครู, "รายงานผลการประชุมปฏิบัติการระดับสูง",
ครูปริทัศน์ 1 (มกราคม 2522) : 26-28.